

**Светска недеља дојења 1–7. август 2019. године и
Национална недеља промоције дојења 1–7. октобар 2019. године**

„ПОДРЖИ ДОЈЕЊЕ – ОСНАЖИ РОДИТЕЉЕ. САДА И УБУДУЋЕ.”

Светска недеља дојења сваке године се обележава у више од 170 земаља света како би се повећало знање и свест о значају и предностима дојења и обезбедила подршка дојењу. Светска алијанса за подршку дојењу (*World Alliance for Breastfeeding Action – WABA*) иницирала је ову кампању како би се интензивирале активности на заштити, промоцији и подршци дојењу, а сваке године пажња је усмерена на различите теме од значаја за дојење.

Светска здравствена организација (СЗО) и Уницеф (UNICEF) су 1989. године препоручили водич „Десет корака до успешног дојења”, као одговор на све очигледнији агресивни продор произвођача млечне формуле, који су током низа година доста допринели драстичном смањењу дојења у целом свету. Оваква ситуација утицала је и на усвајање и креирање Међународног кодекса за забрану рекламирања адаптиране млечне формуле, који је данас део законодавства већине европских земаља. Потписивањем *Innocenti* декларације о заштити, подршци и промоцији дојења 1990. године, представници бројних земаља света и челних организација које се баве очувањем здравља (СЗО, UNICEF, UNDP, UN, US AIDA, Светска банка и сл.) обавезују се бројним активностима са циљем заштите, подршке и промоције дојењу. Као једна од активности, сваке године у првој недељи августа обележава се Светска недеља дојења како би се подстицале мајке свих земаља да доје своју децу и на тај начин очувају њихово здравље. Светска недеља дојења први пут у свету обележена је 1992. године са низом активности.

Званични датум Светске недеље дојења на глобалном нивоу је од 1 до 7. августа, али се државама, организацијама и институцијама предлаже да за обележавање и активности поводом Светске недеље дојења изабере најприкладније датуме у њиховим земљама. У нашој земљи Национална недеља промоције дојења обележава се 40. недеље у години која симболично представља трајање трудноће, а ове године обележиће се у периоду од 1. до 7. октобра под слоганом „ПОДРЖИ ДОЈЕЊЕ – ОСНАЖИ РОДИТЕЉЕ. САДА И УБУДУЋЕ.”

Обележавање Светске недеље дојења је уједно и прилика да се јавност упозна са циљевима и активностима Националног програма подршке дојењу, породичној и развојној нези новорођенчета („Службени гласник РС”, број 53 од 11. јула 2018.).

Дојење представља најједноставнији, најздравији и најекономичнији начин да се обезбеди задовољење потреба новорођенчета за правилном исхраном. Мајчино млеко је потреба сваког новорођенчета, одојчета и детета до навршене друге године живота. Састав и количина мајчиног млека прилагођени су узрасту детета и његовим потребама. Осим што задовољава потребу за храном, дете сисањем остварује повезаност са мајком и задовољава потребу за блискошћу, стимулише развој свих својих чула, постиже бољи психомоторни развој и развој интелигенције. Дојење је кључни фактор преживљавања, здравља и благостања одојчади и мајки и представља витални део одрживог развоја и значајну компоненту глобалне акције окончања поремећаја ухрањености.

Дојење није искључива одговорност жена – заштита, промоција и подршка дојењу је колективна друштвена одговорност. Подршку мајкама које доје могуће је обезбедити на различите начине. Традиционално, подршку пружа ужа, али и шира породица. Потребна је подршка шире околине, а поред здравствених радника и саветника за дојење и подршка пријатеља, као и заједнице у целини. Упркос међународним препорукама, само 40% свих беба млађих од шест месеци у свету су искључиво дојене, а само 45% наставља дојење до навршена 24 месеца.

Циљеви Светске недеље дојења 2019. су:

- Информисати људе о вези између дојења и социјалне подршке родитељима.
- Учврстити подршку вредностима родитељства и родно уједначеним социјалним нормама на свим нивоима ради пружања подршке дојењу.
- Сарађивати са појединцима и организацијама који пружају подршку родитељима.
- Подстицати деловање ка родној равноправној родитељској социјалној заштити како би се

унапредило дојење.

Истраживања показују да политика плаћеног породилског одсуства помаже у смањењу смртности код одојчади за 13% за сваки додатни месец породилског одсуства. Плаћено одсуство омогућава женама да се раније физички опораве од порођаја и врате на посао опорављени физички, ментално и емоционално.

Подршка радног окружења

- Глобално гледајући, повратак мајке на посао после порођаја један је од водећих разлога раног престанка дојења и замене мајчиног млека вештачком формулом.
- Многе од водећих светских компанија усвајају праведнија и издашнија породилска одсуства и усвајају и друге политике које породицама пружају подршку ради своје репутације и уштеде трошкова.
- У земљама у развоју, приватне компаније могу пружити подршку укључивањем у националне програме заштите материнства.

Подршка вредностима родитељства и родне једнакости као социјалне норме

Дојење је увек везивано за улогу мајке. Када очеви/партнери подрже дојење и учврсте однос са својом бебом, побољшава се и пракса дојења и родитељских односа. На овај начин се очеви више везују за своју децу, која се самим тим брже развијају. Родитељи су онда део истог равноправног тима који надгледају, комуницирају, прилагођавају се и верују једно другоме. Поред тога, спремни су једно другом да помогну, а не да преузимају контролу. Норме оца се мењају. Многи очеви нису само пружаоци услуга и снабдевачи, већ су директно укључени у све што је у вези са мајком и децом, што је веома битно за развој деце. Родитељство које укључује очеве као равноправне партнере у родитељском тиму користи и деци и родитељима.

Предности дојења за новорођенче/одојче:

- Обезбеђује правилан раст и развој
- Подстиче развој и сазревање одбрамбеног система
- Смањује ризик од гојазности
- Подстиче развој интелигенције
- Штити од многих болести и инфекција
- Смањује ризик од пролива
- Смањује ризик од појаве алергија
- Смањује ризик од синдрома изненадне смрти одојчета

Предности дојења за мајку:

- Помаже успостављању емоционалне везе са дететом
- Смањује крварење после порођаја
- Доприноси нормализацији телесне масе
- Смањује ризик од појаве остеопорозе
- Смањује ризик од појаве малигних обољења дојке и јајника
- Смањује ризик од постпорођајне депресије
- Смањује ризик појаве анемије

Поводом обележавања Светске и Националне недеље дојења Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, као и сваке године до сада, расписује конкурс за избор најбољих ликовних и литерарних радова за децу предшколских установа и ученике основних школа. Овогодишња тема је „ПОДРЖИ ДОЈЕЊЕ – ОСНАЖИ РОДИТЕЉЕ. САДА И УБУДУЋЕ“. Циљ конкурса је да се подстакне здравственоспитни рад у предшколским установама и основним школама на тему подршке дојењу као најоптималнијем начину исхране новорођенчади и одојчади. У оквиру обележавања Светске и Националне недеље дојења биће организована предавања, трибине и изложбе на тему дојења. Циљ активности кампање је скретање пажње здравствене и шире јавности колики је значај дојења којим се обезбеђује најоптималнија исхрана, правилан раст и развој, заштита и унапређење здравља детета и мајке, као и указивање на значај пружања подршке и помоћи трудницама и мајкама дојиљама да остваре успешно дојење.